

เทศน์เช้า วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมเพื่อหัวใจของเรานะ หัวใจของเรา อวิชชาคือความไม่รู้ ไม่รู้ อะไร ไม่รู้ในตัวของตัวเองไง ไม่รู้ในตัวของตัวเองมันก็คิดว่าเรายึดมันถือมันในความรู้สึกนึกคิดของเรา นี่กว่าถูกต้องดีงามแล้วไง

ความถูกต้องดีงามนั้นมันเจือไปด้วยสมุทัย ตัณหาความทะยานอยากคือสมุทัย คือกิเลส ตัณหาความทะยานอยากมันเจือหัวใจเรามา ถ้ามันเจือหัวใจเรามา เราคิดสิ่งใดไปแล้ว ต้นไม้ พืช เวลาออกผล ออกผลเป็นพิษ

ถ้าหัวใจเรามันมีอวิชชา คิดสิ่งใดแล้วอย่าเพิ่งยึดมันถือมัน ให้พิจารณาดูก่อน ให้พิจารณาดูก่อนว่าสิ่งนั้นควรหรือไม่ควร ถ้าสิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควรไหม เพราะสิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร มันเป็นผลประโยชน์

ผลประโยชน์ เวลากฎหมายระหว่างประเทศ เวลาแลกเปลี่ยนค้ากัน มันเป็นผลประโยชน์ ทั้งนั้นนะ มันมีคนหนึ่งได้ คนหนึ่งเสีย แล้วคนได้มากหรือคนได้น้อย ถ้าคนมากกว่าได้ มันก็เป็นประโยชน์

เราควรพิจารณา การพิจารณาของเรา ถ้าการพิจารณา เพราะอะไร เพราะว่าสิ่งที่เรา ยึดมันถือมันความเห็นของเรามันยังไม่ถูกต้องดีงามของเรา ถ้ามันไม่ถูกต้องดีงามของเรา สิ่งที่จะแก้ได้คือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ธรรมะ ธรรมะ ธรรมะ สัจธรรมๆ สัจธรรมมันเหนือโลก ธรรมะเหนือโลก ธรรมเหนือโลก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบธรรมเพราะอะไร กราบธรรมเพราะใจของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

แต่จิตใจของเรา เรามีวิชาของเรา วิชาคือความไม่รู้ ความไม่รู้ วิชา มันแกนของหัวใจใจ ถ้าแกนของหัวใจมันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามันเหนือธรรมชาติๆ เหนือโลกๆ เหนือโลกเพราะมันไม่หมุนเวียนในวัฏฏะ แต่ของเรามันหมุนร้อยเปอร์เซ็นต์

ไอ้คนที่ปฏิเสธ ไม่มี ไม่เป็น นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี บุญบาปไม่มี

เออ! ไม่มี ไม่มีหรอก ไม่มี เดี่ยวมึงก็รู้ มีไม่มี มันมีในหัวใจนั่นนะ หัวใจนั่นเพราะอะไร เพราะใครไปแก้ไขตรงนั้นไม่ได้ไง

นี่ไง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแค่เปิดทางเท่านั้น แค่เปิดทางให้เรามีสติปัญญา ถ้าเปิดทางมีสติปัญญา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว พระพุทธศาสนาสอนอย่างนั้น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

โลก โลกมันก็บิดเบือน “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป”

ทำดีมันไม่ได้ดีตรงไหนละ ทำดีมันมีความปลอดภัย มีความสบายใจ มีความมองอาจกล้าหาญ ผู้ที่มีศีลจะเข้าสังคมไหนก็ได้ ถ้ามีศีล มีความสัตย์ มีความสมบูรณ์ของเรา สังคมใดเข้าได้หมดนะ ทุศีลมันไม่กล้าเข้านะ หลบๆ ซ่อนๆ

เวลาเมื่อก่อนเราไป เราไปงานของครูบาอาจารย์

“ไอ้หงบมันมามันไม่กล้า หลบๆ ซ่อนๆ หลบๆ ซ่อนๆ”

กูไม่เอาหน้า กูไม่ต้องการยึด หัวใจกูไม่ต้องการสิ่งนั้น

นี่ไง บอกว่า ถ้าผู้ที่มีศีลไม่กล้าเข้าสังคม

สังคมไหนไม่กล้าเข้า เขาไม่เข้าต่างหาก เขาไม่ต้องการ นี่เพราะมันเหนือโลก สิ่งเหนือโลก เหนือโลกเหนือสงสารๆ ธรรมโอสธขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเยียวยาตรงนี้ ถ้ามาเยียวยาตรงนี้ เห็นไหม

เวลาคนเกิดนะ คนที่มีอำนาจวาสนา เวลาเขาให้พรกันนะ ขอให้สุขภาพแข็งแรง ขอให้สุขภาพจิตที่ดี

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระนะ “เธอพอทนอยู่ได้ไหม เธอพอทนอยู่ได้ไหม ใจความทุกข์ในใจ พอทนอยู่ได้ไหม”

สบาย พระอรหันต์นะ สบาย ใจพระเล็กพระน้อยมันกับอก พอทนได้ครับ พอทนได้ครับ นี่ไง มันเป็นสัจจะเป็นความจริงของมันไง

ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง เห็นไหม สุขภาพกาย สุขภาพจิต เวลาสุขภาพกายเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาเราก็ไปหาหมอ แล้วสุขภาพกายตอนนี้เขารู้เลยว่าการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพมันไปลดต้นทุนค่ารักษาพยาบาลอีกมหาศาลเลย

ใจแค่ว่ารักษาร่างกายของเรามันมีต้นทุนสูง แค่ว่าเดินได้ ยืนได้ กินได้นี้ ลองไปนอนติดเตียงดูสิ หิวจนตายก็ไม่มีใครมามองหน้า แล้วมันก็จะหิวอยู่นั่นแหละ แต่ถ้ามันเดินได้ๆ นะ มันไปหากินได้ มันลูกได้ นี่สุขภาพกาย

สุขภาพจิต สุขภาพจิตมันก็เป็นมาอย่างนี้ โรคซึมเศร้า จิตเภท มันมาจากไหน มันเพิ่งมาวันนี้หรือ มันมีมาโดยดั้งเดิม มันเป็นวิบากกรรมของสัตว์โลก มันมีของมันอยู่ตลอดไป เพียงแต่ว่าทางการแพทย์เขาเจริญขึ้น พอทางการแพทย์เขาเจริญขึ้น เขามีเหตุมีผล เขายอมรับ แล้วเขาค้นคว้าหายามากด เวลากินยา กินยาควบคุมประสาท ควบคุมการแสดงออก นี่ควบคุมๆ เท้านั่นนะ จิตเภท จิตแพทย์มันก็แค่ให้คนกลับมาเป็นปกติ มันให้คนเป็นอริยบุคคลมันเป็นไปได้หรอก

คนที่ควบคุมตัวเองไม่ได้เขาก็หายาควบคุม ควบคุมตัวเองไม่ได้ แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาทำความสงบใจเข้ามา สมาธิไม่มีลืมตาหลับตาหรอก

เป็นสมาธิมันสว่างไสว พุทโธสว่างไสว พุทโธผ่องใส มันมหัศจรรย์นะ

ใจที่ว่าทำสมาธิๆ

คนมีเงินมันตื่นเต้นกับเงินของมันนะ ใครมีทรัพย์ เห็นทรัพย์ โอ้โฮ! มหาศาล ถ้าจิตเป็นสมาธินะ

ไอ้มันมันแค่สร้างอารมณ์ว่างๆ เรามีความกดดันความรู้สึกนึกคิดใช้ไหม ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปิดทางให้ เปิดทางให้หมายความว่าเราตรีกในธรรมๆ ใจ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับเป็นธรรมดา อารมณ์ความรู้สึกเกิดขึ้นมา เดียวมันก็ต้องดับไปเป็นธรรมดา เรามีสติสัมปชัญญะยับยั้งไว้ นี่ไง มันก็แค่นี้

“ว่างๆ ว่างๆ”

ว่างๆ อะไรของมึง

แต่หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธนะ พอจิตสงบระงับเข้ามา จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส ผ่องใสมันก็รักษาตัวมันเองไม่ได้ ธรรมชาติของมันไง

สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องแปรปรวนเป็นธรรมดา

จิตใจของเรา เราโดนกิเลสค้นหาความทะยานอยากครอบงำอยู่นี้ เจ็บช้ำน้ำใจอยู่นี้เป็นธรรมดา เป็นธรรมดา แต่กิเลสมันยุมันแหย่ว่า เราโดนสังคมรังแก เราโดนคนอื่นเอาไรดเอาเปรียบ แล้วคนที่เขาอยู่ข้างๆ เขามันก็เป็นเหมือนเรา ทำไมเขาไม่คิดเหมือนเรา

นี่ไง เวลาสิ่งที่ต้นไม้พิษ เวลามันคิดสิ่งใดขึ้นมาแล้วมันให้ผลพิษใจ แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเปิด มาถามมาถามไถ่

เราเปรียบเราเทียบธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เวลาใช้ปัญญาไปแล้ว นี่ไง มันก็เห็นตามข้อเท็จจริงใจ มันไม่ใช่อย่างที่เราคิด มันไม่เป็นอย่างนี้ แต่ต้นไม้พิษมันให้ผลเป็นพิษ มันมีแต่ความทุกข์ความยาก มีแต่ความยึดมั่นถือมั่นของมันไง แต่สุดท้ายแล้วธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันแยกมันแยะ มันปล่อยมันวางไปนะ มันปล่อยมันวาง ถ้ามันปล่อยวางเป็นสัมมาทิฐิฐิณะ ปัญญาอบรมสมาธินะ โอ้โฮ!

ความคิดเมื่อมันเกิดขึ้นนะ มันให้ผลเจ็บช้ำน้ำใจมากเลย เวลามันปล่อยแล้ว เฮ้ย! เฮ้ย! ว่างนะ ปล่อยวางสบายๆ นี่ไง ถ้าสุขภาพจิตที่มันดีขึ้น ถ้ามันทำดีขึ้นๆ มันมีสติมีปัญญาไง ถ้ามี

สติปัญญานี้คืออะไร มันเป็นธรรมโอสถ บัณฑิตตั้ง สันติภูมิจึงเกิดมาจากไหน เกิดมาจากคำ
ปริกรรม เกิดมาจากสติปัญญาที่มันมีอำนาจวาสนา

คำว่า “มีอำนาจวาสนา” มันสำนึกได้ สำนึกได้ ย้อนได้ ทวนกระแสกลับได้ ธรรมะของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญาในธรรมะมันทวนกระแสกลับเข้าไปในหัวใจของเรา

แต่ปัญญาทางโลกมันส่งออกมาจากพลังงานใจ ส่งออกไปที่สมองใจ สมองเป็น
สัญชาตญาณใจ ความรู้สึกนึกคิดใจ บังคับใช้ร่างกายนี้ให้เคลื่อนไหวไปตามสมองมันสั่งใจ ตาม
ประสาทนั้นใจ นี่ใจ ปัญญาของโลกละปัญญาส่งออกใจ ปัญญาเกิดที่พลังงานเกิดโลกทัศน์ใจ นี่
มันเลยเป็นโลกียะใจ

ไอ้ที่ว่าโลกียะๆ โลกุตตระ

โลกุตตระที่ไหน เอ็งรู้จักโลกุตตระหรือ เอ็งรู้จักที่มาของจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ
หรือ เอ็งรู้ไหมว่าเอ็งเกิดมาเอ็งมาจากไหน

อ้าว! รู้สิ

รู้นั้นมันเป็นอวิชชา รู้ด้วยความจอมปลอม รู้ด้วยต้นไม้พิษ ไม่มีจริงหรอก ถ้าเป็นจริง
นะ สิ่งที่เป็นจริง สัจธรรมมันเป็นจริงอยู่แล้ว สัจจะ อริยสัจ อัตตสมบัติในใจของตน ใครทำได้ดี
ทำชั่วได้ชั่ว มันฝังใจมานะ พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย พระอรหันต์ต้อง
แสนกับ คำว่า “แสนกับ” มันพัฒนาหัวใจจนมันคง พัฒนาจนหัวใจไม่เหลวไหล

ดูเจ้าชายสิทธัตถะนะ คนเราออกประพฤติปฏิบัติมันทุกข์ยากขนาดนั้นนะ ไปศึกษากับ
อุทกดาบส อาฬารดาบส “ได้สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ เหมือนเรา ให้เป็นอาจารย์สั่งสอนได้” ท่าน
ไม่เอา

นี่ใจ คำว่า “ไม่เอา” เพราะว่าพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เห็นว่านี่
เป็นฉนวนโลกีย์ สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ นี่ใจ ทำอภิญญาใจ เรื่องโลกๆ ใจ ถ้าอย่างเป็นพวกเรานะ
เราแสวงหาอย่างนี้แล้วมีอาจารย์มายกย่อง ไอ้โฮ! มันล่อยไปนุ่น พระพุทธศาสนาเลยไม่มีใจ

ถ้าเจ้าชายสิทธัตถะไม่มีอำนาจวาสนา เชื้อเขาไปนะ จบนะ ศาสนาพุทธไม่เกิด แต่เจ้าชายสิทธัตถะปฏิเสธ ปฏิเสธคำยกย่องสรรเสริญของอุทกดาบส อาฬารดาบสหมดเลย ไม่เอา ไม่ใช่ ไม่สน แล้วกลับมาไง

พอทำทุกริกิริยามา ๖ ปี ทุกข์ขนาดไหน ทำขนาดไหน ทำมาเต็มที่หมดแล้ว เวลาที่มีอำนาจวาสนาขึ้นมานะ ระลึกได้ นึกวาสนาของคน สิ่งที่เราสร้างมา คนที่มีอำนาจวาสนาระลึกได้ ตั้งแต่โคนต้นหว้าที่พระเจ้าสุทโธทนะพาออกไปแรกนาขวัญ ระลึกถึงตรงนั้นได้

ไปค้นคว้ามารอบจักรวาล หามาทั่ว มันระลึกได้ตอนที่เป็พระราชกุมาร นี่เพราะอำนาจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

เวลาเกิด มหามายา เกิดมาแล้วที่ลุมพินีวัน เสียชีวิตไป เพราะท้องนี้ท้องได้พระโพธิสัตว์เท่านั้น เวลาจะมาตรัสรู้ณะ ก็มาระลึกถึงราชกุมารอยู่โคนต้นหว้านั้น เวลาบุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ ก็เพราะเป็นบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ พวกมารยาสาไถยไม่ได้หรอก

นี่ไง ถ้ามีอำนาจวาสนานะ มันมีจุดยืนของมัน คนนั้นมายกมาย่อง โลกธรรม ๘ เขาให้ผลประโยชน์ก็ไม่เอา เขาสรรเสริญขนาดไหนก็ไม่สน ทั้งๆ ที่แสวงหาอยู่นะ กำลังแสวงหาความรู้สึก คือว่าคนแสวงหาคือคนตกงาน คือคนไม่มีงานทำ แล้วเขาให้งานแล้วเขายกย่องด้วยให้เป็นหัวหน้าด้วย เป็นผู้ยิ่งใหญ่ด้วย ไม่เอา

คนไม่มีงานไง คนยังไม่มีคุณธรรมในหัวใจมันว่าเหวณะ คนที่มีกิเลสมันเผลอนใจนะ แล้วเราก็ต้องการให้มันหลุดพ้นไป แต่มันหลุดพ้นก็ไม่มี ไปข้างหน้าก็ไม่ได้ ถอยหลังก็ไม่ได้ ปัจจุบันนี้ก็ยังไม่รู้เท่า แล้วมีคนมาสรรเสริญๆ ไม่เอาๆ นี่ด้วยอำนาจวาสนาไง

พวกเราเหมือนกัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว กาลามสูตรอย่าให้เชื่อ อย่าเชื่อคนง่ายๆ อย่าเห็นสิ่งใดแล้วจะเชื่อเลย ให้ทบทวนตรวจสอบก่อน แต่ก็

ตรวจสอบด้วยอุทฺทิมภาวอย่างนี้ อุทฺทิมภาวโลกๆ ใจ พอเห็นอะไรที่มันแปลกประหลาดก็ตื่นไปกับเขาใจ นี่อุทฺทิมภาวที่อ่อนแอใจ นี่ใจ เพราะเราไม่มีอำนาจวาสนา เราถึงพยายามสร้างสมตรงนี้ใจ

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เพราะทำดีๆ มันภูมิใจ ภูมิใจขึ้นมาแล้ว มันจะขาดแคลน เราจะทำคุณงามความดีเป็นนามธรรม แล้วมันจะขาดแคลนกับวัตถุธาตุ ขาดแคลนกับยศถาบรรดาศักดิ์ ช่างมันเถอะ เราทำคุณงามความดี เราภูมิใจของเรา ภูมิใจของเรา

ถ้าเราพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันตอบสนองมาด้วยธรรมาภิบาล ด้วยความถูกต้องดีงามขึ้นมา เราก็พอใจกับผลที่ได้นี้ ถ้ามันจะพลัดพรากไปมันก็เป็นเรื่องเวรเรื่องกรรมของสัตว์ทั้งนั้น เราไม่ไปตื่นตื่นไปกับมัน เห็นไหม

นี่ทำดีต่อเนื่องๆ แล้วสบายใจ ไม่ต้องไปนั่งทับทิมไว้ กลัวแต่เขาจะมารื้อมาค้น ไร้ที่พูดไปแล้วนะเจ้านาย เดียวมันมารัดคอ เจ้านายเป็นคำพูดใจ

ถ้ามันเป็นจริงๆ มันเป็นจริงอย่างนี้ใจ นี่พูดถึง ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่วแน่นอน

แต่ว่าทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป

เอ็งว่าเขาทำชั่วๆ เอ็งรู้หรือว่าเขาทำอะไรมา คนเรามันทำดีทำชั่วมานะ ตั้งแต่ผลในปัจจุบันนี้ ถ้าผลในปัจจุบันนี้มันเป็นพันธุกรรมของจิตใจ เธออย่าคิดอย่าทำจนเป็นจริตจนเป็นนิสัยของเธอ ทำชั่วทำชากมันก็เป็นเรื่องธรรมดาไปเลยนะ

แต่หลวงตาท่านสอนไว้ อย่าให้มีหนึ่ง ทำสิ่งใดถ้ามันไม่มีคุณงามความดี อย่า อย่า อย่า ถ้ามีหนึ่งมันก็จะมียี่สอง พอมีสองมันก็อย่าคิดอย่าทำแล้ว เดียวก็เป็นจริตเป็นนิสัย แล้วมันก็เป็นสันดาน

แต่ถ้าเราทำคุณงามความดีของเราให้จิตใจเป็นคุณงามความดีนะ ใจข้างนอกมันจะอึดคัดขาดแคลนนะ แต่เราภูมิใจในใจตัวเอง ความลับไม่มีในโลก เราเป็นคนทำ เราทำมาทั้งสิ้น แล้วเวลามันทำมาทั้งสิ้น มันเป็นความจริงๆ ขึ้นมาในหัวใจ ธรรมโอสธ ถ้าธรรมโอสธของเราขึ้นมา มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันทิฎฐิโกใจ

นี่ไง ถึงบอกว่า ถ้าคนที่เขาเข้มข้นแล้วนะ เวลาเขาให้พรกันนะ ขอให้สุขภาพกายแข็งแรง ขอให้สุขภาพจิตมีวุฒิภาวะ

เวลาคนเขาหลอกกันนะ เขาพยายาม ใฝ่สามใบ ลูกเต๋า โยนบริษัท มันก็หลอกให้มึงเชื่อ เท่านั้นนะ มันต้องหลอกให้มึงเชื่อก่อน พอเชื่อแล้วก็โอนให้เขา โอนให้เขา แล้วถ้าเราไม่เชื่อละ

ถ้าเราไม่เชื่อ มันอยู่ที่วุฒิภาวะนะ เราพยายามสร้างสมบุญญาธิการของเราให้เรามีสติมีปัญญาของเรา สุขภาพกายที่ดี สุขภาพจิตที่ดี แล้วถ้ามีสุขภาพจิตที่ดีแล้วจะมานั่งภาวนานะ จะมานั่งภาวนา

สุขภาพจิตที่ดีแล้ว ไม่ใช่ดีแล้วหรือ

ยัง เป็นเรื่องโลกๆ เป็นเรื่องของมนุษย์ เป็นเรื่องของวิญญูะ แต่ถ้าเป็นจริงนะ โลกุตตรธรรมนะ ต้องทำความเข้าใจเข้ามา ใจสงบเข้ามาคือฐิติจิต จิตเดิมแท้ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะ ถ้าจะไปแก้กันต้องไปแก้กันที่นั่น ไปแก้กันที่ตัวจิตนั้น เพราะตัวจิตนั้นตัวมีดับอด มันเวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะ

พอมาเกิดเป็นเราๆ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าเป็นบุญกุศล การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เพราะมนุษย์มีสมมอ มนุษย์มีอำนาจวาสนา มนุษย์ทำคุณงามความดี มนุษย์สร้างคุณงามความดีได้เป็นสมบัติของโลกมหาศาล

มนุษย์ถ้ามันเป็นชั่ว มันทำลายล้าง มันสร้างสงครามโลก มันแบ่งแยกดินแดน มันทำลายทุกอย่าง เห็นไหม ถ้ามันชั่ว

มนุษย์ทำดีได้ดีมหาศาล ทำชั่วมันยุมันเหี้ย มันทำลายคนรักกัน คนเป็นเพื่อนสนิทกัน คนที่เชื่อถือกัน มันแบ่งแยกได้หมดนะ มันยุมันเหี้ยจนมันแตกมันแยกนะ เวลาคนมันชั่ว

แต่ถ้าเราทำคุณงามความดีของเราๆ แม้แต่การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์แล้ว แล้วเวลาถ้าเรามีอำนาจวาสนานะ สิ่งที่เราทำเป็นสมบัติโลกทั้งสิ้น เพราะเราเกิดมากับโลก เกิดจากพ่อจากแม่ ถ้าทำคุณงามความดีก็ทำคุณงามความดีไว้เพื่อชีวิตนี้ เพื่อจิตนี้

แล้วถ้ามันจะภาวนานะ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโฮ จิตสงบระงับแล้วยกขึ้นสู่ วิปัสสนา เกิดปัญญาขึ้นมาจะเห็นเลยว่ากรรมจักรมันเป็นอย่างไรวะ

โลกุตตระ โลกุตตระที่ไม่กั้นนะ โลกุตตระๆ โลกุตตระมีเขียนเอาเอง โลกุตตระมีติด ป้าย

ถ้าเป็นความจริงนะ ถ้าโลกุตตระแล้วมันยิ่งเจียบใหญ่ เพราะเราเป็นปุถุชนนะ ปุถุชนเรา ต้องการความเสมอภาค เราจะรักษาสีทธิ แต่คนมันมีเวรมีกรรมไง เวลากรรมมันให้ผลนะ เรา อุบัติเหตุบนถนน อุบัติเหตุนั่นนะมันเป็นกรรมของสัตว์ทั้งนั้น

แต่ถ้าทางโลกว่าเป็นความประมาท เครื่องยนต์มันไม่ดี

ใช่ มันก็ไม่ได้ทั้งนั้นนะ แต่มันต้องประกอบไปด้วยจิตดวงนั้น ประกอบไปด้วยคนคนนั้น มันถึงให้ผลไง นี่เวลากรรมให้ผลๆ ใจ

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สอนไว้ไง “ภิกษุทั้งหลาย เธอจง พิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ความประมาท ความเลินเล่อทำให้เราเจออุบัติเหตุ ความประมาท ความเลินเล่อทำให้ เราเชื่อกอง่าย ความประมาท ความเลินเล่อทำให้เราเสียหาย

เราพยายามตั้งสติไว้ ตั้งสติไว้ฝึกหัดตัวเราให้แหละ เราฝึกหัดแล้วมีคุณสมบัติ มีคุณงาม ความดีในใจ แล้วถ้าใจมันดีงามแล้วนะ คนดี ธาตุดีมันเข้ากับธาตุดี น้ำเข้ากับน้ำ น้ำมันเข้ากับ น้ำมัน ความดีเข้ากับความดี ความชั่วเข้ากับความชั่ว ความชั่วกับความดีมันคบกันแล้วเดี๋ยว มันมีปัญหาไปทั้งสิ้น มันแยกไปหมดนะ

ฉะนั้น เขาบอก จะดูคนให้ดูเพื่อนเขา ดูสังคมของเขา สังคมเขาเป็นอย่างไร

แต่สังคมของเรา สังคมของเราก็มีแต่ต้นไม้ มีแต่ความสงบสัจ มีแต่ความวิเวกเพื่อ ค้นคว้าหาใจของตน พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วให้เกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา มันจะทำให้ หัวใจนี้เป็นปัจจุตัง เป็นสันติภูมิโก มันจะเห็นพระพุท พระธรรม พระสงฆ์กลางหัวใจนั้น

หลวงตาท่านบอก พุทธ ธรรม สงฆ์รวมหนึ่งเป็นที่ใจ แล้วใจนั้นจะพ้นจากวิภวัญจะเป็นวิ
วิภวัญ เอวัง